

Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság
www.gyogyszeresztortenet.hu
2019. 06. 16.

**DR. VITÉZ ISTVÁN GYÓGYSZERÉSZ
ÉLETÚTJA ÉS TUDOMÁNYOS MUNKÁSSÁGA**

Szmodits László

BUDAPEST

2019

Dr. Vitéz István gyógyszerészre, a budapesti egyetemi Közegészségtani Intézet egyetemi docensére és a gyógyszerésztudomány kandidátusára emlékezünk. Az 1981-ben elhunyt kiváló kutatóról és oktatóról azóta még senki sem írta meg az életét és az érdemeit - méltatlanul elfelejtették őt. Dr. Sujbert László gyógyszerész, az Intézet későbbi egyetemi tanára felkérésére írtam meg ezt a tanulmányt.

Életút

A Szabolcs vármegyei Kemeccsén született 1900. május 7-én sokgyermekes családban. Apja, Vitéz Ignác István irodalom szakos gimnáziumi tanár, református lelkész volt. Az apa nevelése és a szorgalma is hatott a műveltségére. Az alapfokú iskolát a szülőhelyén végezte 1906-1911 között. A középiskolai tanulmányait a Máramaros szigeti (ma Szigetu Marmatiei, Románia) Református Líceumban kezdte. 1918 késő őszén a spanyoljárványra hivatkozva bezárták az intézetet. Azonban a románok bevonulása után a magyar diákok már nem tudtak oda visszamenni tanulni. Így egy tanév kihagyásával, 1920-ban a Nyíregyházi Evangélikus Gimnáziumban kitűnő eredménnyel tette le az érettségi vizsgát. A család szegénysége révén az iskolatársainak a tanításával, korrepetálásával tartotta el magát. A gyógyszerészi pályát választotta. A szülőhelye Kígyó gyógyszerésztárában volt gyakornok 1920. VII. 1. – 1922. VIII. 15. között. A patika tulajdonosa, Lengyel József volt, aki főleg a zenei hobbijának élt. A valódi tanító mestere Danielisz (Csabay) János volt, akit „igaz embernek” tartott. A principálisa sokat oktatta. Így

átvették a kémiai analízist, amely abban az időben már egyetemi tananyag volt. Ezért Danielisz a Thalmayer-Seitz cégtől vegyszereket, sőt pipettákat és bürettákat rendelt. Ezt követően került sor a gyógyszerformák és a galenikumok készítésére. Közben egy hónapig „mindenesé volt” a rakamazi Isteni Gondviselés gyógyszertárnak. Így nagyon jól felkészülve, a kiváló gyakornoki vizsgája és segédi ideje letöltése után 1924. június 30-án gyógyszerészi oklevelet szerzett a Pázmány Péter Tudomány egyetemen. Az egyetemi tanulás mellett újra tanította a diákokat és gyógyszerértári kisegítéseket is vállalt.

Dr. Liebermann Leó egyetemi tanár Közegészségtani Intézetében dolgozta ki a doktori értekezését. Ennek a címe: *A búzaliszt őrlési fokának és korpatartalmának meghatározása és összehasonlítása a Liebermann-Andriska-féle chloroformos módszer, pekarizálás, hamu-, mangán- és vas-tartalom alapján.* 1926-ban summa cum laude minősítéssel elnyerte a gyógyszerészdoktori oklevelet. Közben az intézetben is működött, a megélhetését biztosítva. A doktori címe elnyerése után anyagi ok miatt nem fogadta el a Liebermann professzor által felajánlott díjtalan gyakornoki állást. Így rövid ideig a Somogy megyei karádi Szentlélek, majd 1926. XI. 1-től a budapesti Szent Rókus patikákban volt alkalmazott. Közben 1928-ban kitűnő eredménnyel letette az approbációs vizsgát.

1932-ben dr. Darányi Gyula egyetemi tanár meghívására újra visszatért a Közegészségtani Intézetbe. Mivel Darányi professzor elsősorban mikrobiológus volt, így Vitéz dr. elsajátította a mikrobiológiát. 1933-tól tanársegédként működve gyakorlatokat vezetett és részt vett az intézet kutatásaiban. 1934-től a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság tagja lett. 1938-ban egyetemi adjunktussá nevezték ki. 1942-ben egyetemi magántanárrá habilitálták az élelmiszerek higiénés vizsgálata tárgykorben. 1944 november végén Darányi professzor az egyetem egy részével és a hallgatókkal együtt Németországba távozott. Ezért az Orvostudományi dékán Vitéz professzort bízta az intézet ideiglenes vezetésével. A dékán felkérte őt még a gyógyszerészhallgatók újrendszerű közegészségtani oktatásával és vizsgáztatásával. Ezt a feladatkört 1947 végéig látta el.

Budapest ostroma idején a nyilas kiürítési kormánybizottság intézkedésére ki akarták szállítani Németországba a Közegészségtani Intézet valamennyi ingóságát (könyvtár, műszerek és a laboratóriumi felszerelések). Vitéz dr. ezt több alkalommal is halogatta, amíg a kiürítésre már nem volt szükség. Az Intézet értékes vagyontárgyait, felszerelését sikerült így neki teljes egészében megőriznie. Hasonló módon őrizte meg az intézet alagsorában a Sportorvosi Intézet által ott elrejtett vadonutáj orvos laboratóriumi, röntgen és számtalan értékes műszert, valamint egy teljes irodai berendezést. Később ezeket 1945. július 10-én, 25-én és augusztus 4-én adta át felsőbb intézkedésre a Pestlőrinci Állami Kórháznak, amely abban az időben a szovjet hadsereg kórháza volt.

1945 elején kezdte meg Vitéz dr. a tífusz elleni oltásokat az intézet óvóhelyén. Akkor ott még nem lehetett szabályos aszeptikus feltételekről gondoskodni. Ezért a Darányi-féle szublimátos vakcinát készítette. Ezzel oltotta be az intézet munkatársait. A szublimátos vakcina előnyére írható, hogy az

óvóhelyi körülmények ellenére csak egyetlen tályog keletkezett egy kövér nő karján, de gennyesedés, vagy más fertőzés nem fordult elő. Vitéz dr. az intézet alagsorában élő menekültek ételmezéséről is gondoskodott. Megfagyott lovak fogyasztható részeinek részeit is behozták a közeli utcákból. Így naponta személyenként kb. fél kiló lóhúst, csontot tudott kimérni. Vidékről pedig százaz főzelékfélék is érkeztek. Ezzel az adott helyzetben kissé változatosabb lett az óvóhelyi étlap.

Dr. Darányi Gyula professzor 1946-ig vezette a Közegészségtani Intézetet. Ettől kezdve egy évig dr. Vitéz István volt az intézet élén. 1947 őszén dr. Melly József egyetem tanár lett a tanszékvezető. Eredetileg a Közegészségtani Intézet az Eszterházy utca 9-ben (később Puskin utca, ma Ötpacsirta utca) működött. Melly professzor már a VIII. kerületi Mária utcai új épületben kezdte meg működését.

Az Orvosi Kar határozata alapján az Eszterházy utcában lévő intézetet át kellett adni Szent-Györgyi Albert professzornak az újonnan létesítendő Biokémiai Intézet céljaira. Szent-Györgyi professzor adjunktusa, dr. Laki Kálmán, - akivel dr. Vitéz István már régóta jó baráti viszonyban volt – segített kiválogatni azokat a műszereket és eszközöket, amelyek feltétlenül szükségesek a biokémiai kutatásokhoz, illetve a Közegészségtanhoz nélkülözhetetlenek voltak. Így kezdődött meg az oktatás és a kutatás 1947 őszén a Mária utca 40-ben.

A Közegészségtan orvosi vonatkozásait megismerve 1944 ősztől 1947 végéig tanulta az Orvosi Kar az első 3 évét, amelyen az orvosképzés alapszik. Így az Közegészségtant az orvosi ismeretekre építve taníthatta. Ez számára is könnyebbséget jelentett, mert már megállapíthatta az egész témakör lényege a betegségek megelőzése.

Dr. Lipták Pál egyetemi tanár 1947-ben, A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője szaklap alapító szerkesztőjeként szerkesztőbizottsági taggá nevezte ki dr. Vitéz Istvánt. Ezt a tisztséget az élete végéig ellátta, még az utód-folyóirat, az Acta Pharmaceutica Hungarica szerkesztőségében is.

1947 ősztől az orvostanhallgatók kivételével minden más oktatási feladatot megtarthatott, amellyel korábban az Orvosi Kar megbízta őt. Az volt a célja, hogy újjászervezze a közegészségtan oktatását és ennek keretében tankönyvet pótló jegyzeteket írjon. Az új intézetben már felismerte, hogy helyet kapjon a gyógyszerészképzésben az akkor még hiányzó mikrobiológiai és immunitástani ismeretek oktatása. Nélkülük nem lehetett volna már megérteni a járványtant. Ezért a Karközi Bizottsághoz fordult és így megbízták őt a hiányzó tárgyak előadásával. Azonnal megírta a tárgykört magába foglaló jegyzetet is. Ezáltal a hallgatók biológiai ismereteit nagymértékben fokozta. Két tanévig adta elő ezt a tárgyat is, ezt követően a Mikrobiológiai Intézet vette át az oktatást. Több más jegyzetet is írt, belefoglalva a laboratóriumi vizsgálatokat is.

1950-től az V. Magyar Gyógyszerkönyv, 1955-től az V. Magyar Gyógyszerkönyv Addenduma, majd a VI. Magyar Gyógyszerkönyv Szerkesztőbizottsági tagja. Nevéhez fűződött a mikrobiológiai fejezetek és cikkelyek megfogalmazása.

1953-ban a munkássága alapján elnyerte a gyógyszerésztudomány levelező kandidátusa címet. 1952-ben Oktatói Díszoklevél és emlékérem, majd 1954-ben „Szocialista Munkáért” érdemérem kormánykitüntetésben részesült. A tanszékvezető, dr. Dabis László professzor halála után 1958. március 15-ig újra ő vezette az intézetet. Ugyanebben egyetemi docenssé nevezték ki.

Akadémiai doktori disszertációját 1960-ban beadta a Magyar Tudományos Akadémiára. Azonban azt a „jelenlegi körülményei nem alkalmasak a disszertáció benyújtására” megokolással két év múlva visszaküldték neki. Ekkor dr. Hüttl Tivadar sebész-adjunktussal együtt feldolgozva „Sebészeti hygiene” címen adta ki 1964-ben a Medicina Könyvkiadó.

1960-ban váratlanul - nem a saját akaratából -, áthelyezték az Országos Közegészségügyi Intézet szerológiai osztályára, ahol tudományos főmunkatársként folytatta tudományos tevékenységét. Itt anareob toxinokat készített, ezeket vizsgálta. Higiénés ellenőrzéseket végzett az üzemekben. Közben a gyógyszerári asszisztens-jelölteket oktatta a közegészségtanra és ő vizsgáztatatta őket. Az intézeti munkáját 1975-ig még elláthatta. Ekkor nyugdíjba vonult, de 1980-ig megjelentek a közleményei a hazai és a külföldi szakfolyóiratokban. Elnyerte 1973-ban minősítéssel a Közegészségügyi és mikrobiológiai laboratóriumi vizsgálatok tárgykörben a szakgyógyszerészi képesítést. A Semmelweis Orvostudományi Egyetemen 1974-ben Aranydiplomát szerzett. Mintegy 24 könyve, köztük az egyetemi jegyzetei és 129 tudományos közleménye jelent meg hazai és külföldi folyóiratokban. Egy-egy témáról több cikke jelent meg. Több mint ötven évet töltött el a pályáján. Az egyetemen kívül mintegy 66 előadást tartott az életében. 1981. XI. 7-én halt meg Budapesten (1, 2, 3, 4, 5).

Dr. Vitéz István szakirodalmi munkássága

Könyvek

1. Az oltóanyagok elmélete és gyakorlati alkalmazása. Budapest, 1952, 1953, 1964.
2. Sebészeti hygiéne. (Hüttl Tivadarral). Budapest, 1964.
3. Sterilizés hővel. Budapest, 1966.
4. Fizikai, kémiai, kombinált sterilizációs módszerek és sterilizációs vizsgálatok. Budapest, 1971, 1975
5. Modern sterilizációs módszerek és azok ellenőrzése. Magyar Kémikusok Egyesülete, Budapest, 1971.

Egyetemi, tanfolyami jegyzetek

1. Egészségtan és iparegészségügyi rendészet. Előadások a keményítőipari tanfolyamon. Budapest, 1941.
2. Közegészségtani kompendium, Budapest, 1945.
3. Általános bakteriológia és immunitás. Budapest, 1947.
4. Epidemológia: fertőző betegségek és járványok gyógyszerész- és orvostan-hallgatóknak. Budapest, 1948.

5. Közegészségtani jegyzet a szaktanítói tanfolyam hallgatói számára. Budapest, 1948.
6. Alkoholos italok és alkoholizmus. Medikus jegyzet, Budapest, 1949.
7. A nemi betegségek és a prostitúció. Medikus jegyzet, Budapest, 1949.
8. A talaj higiénéje, a víz higiénéje, vízvizsgálat. Budapest, 1949.
9. Szennyanyagok eltávolítása. Medikus jegyzet, Budapest, 1949.
10. A település, építkezés, lakás és világítás higiénéje. Medikus jegyzet, Budapest, 1950.
11. A fűtés higiénéje. Medikus jegyzet, Budapest, 1950.
12. A táplálkozás higiénéje. Medikus jegyzet, Budapest, 1950.
13. Közegészségtan. Jegyzet gyógyszerészhallgatóknak. I. kötet, Budapest, 1950, 1952, 1954, 1956, 1957, 1958, 1959.
14. Közegészségtan. Jegyzet gyógyszerészhallgatóknak. II. kötet, Budapest, 1951, 1954, 1955, 1956, 1957, 1958.
15. Közegészségtani Praktikum. Általános rész. I. kötet, Budapest, 1952.
16. Közegészségtani jegyzet fogorvos-hallgatóknak. Budapest, 1957, 1958.
17. Járványtani jegyzet fogorvostan-hallgatóknak. Budapest, 1957.
18. Közegészségtan, Környezet-egészségtan. Budapest, 1958.
19. Sebészeti higiéné és korszerű sterilizáló eljárások. Jegyzet sebész-szakorvos-jelöltek számára. Budapest, 1976.

Folyóiratcikkek

1. A hexamethylentetramin néhány színreakciója. Magyar Gyógyszerész, 2, 1, 9-10, (1928).
2. A konzerv szerepe a táplálkozásban. Egészség, 47, 1-5 (1933).
3. Lisztkezelő eljárások jelentősége egészségi szempontból. Népegészségügy, 14, 191-196 (1934).
4. Lisztkezelő szerek vizsgálata állatkísérletek útján. Kísérleti Közlemények, 37, 111-134 (1934).
5. Lisztfehérítő és „javító” szerek érékelése közegészségi szempontból. Szociális Orvostudomány, 1, 347- 353).
6. Tierexperimentelle Untersuchungen über die Wirkung der Mehlbehandlungsmittel. (Darányi Gyulával). Zeitschrift für Untersuchungen Lebensmittels, 68, 597 (1934).
7. Lisztkezelőszerek vizsgálata állatkísérletekben. Kísérleti Közlemények, 37, 111 (1934).
8. Wirkung auf das Vitamin des Mehlen und auf den tierischen Organismus bei ausschliesslicher Ernährung mit Brot. Zeitschrift für Untersuchungen Lebensmittels, 70, 258 (1935).
9. Einfluss der oxydierenden Mehlbehandlungsmittel auf das Vitamin des Mehles. Zeitschrift für Untersuchungen Lebensmittels. 70, 265 (1935).
10. A házilegyek elleni védekezésről. Egészség, 50, 152 (1936).
11. A tej higiénés elbírálásának egységesítése. Népegészségügy. 17, 993-1005 (1936).
12. A helyes táplálkozásról. Magyar Népegészségügyi Szemle, 6, 25 (1938).
13. Általános tudnivalók a táplálkozásról. – Az észszerű táplálkozás szakácskönyve. Könyvfejezet. Bp. 11. oldal. (1938).
14. Pepsin-trypsin húsleves. Orvosi Hetilap. 83, 44, 972-973 (1939).
15. A bakterium-suspensio-sűrűség fontossága a desinfekciós vizsgálatokban. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője, 16, 2, 151-164, 225-226 (1940).
16. Újabb olcsó baktérium-táptalajok. Közlemények az összehasonlítható élet- és kórtan köréből. 27, 9, 350-353 (1940).
17. Tejüzemek tartályainak zsírtalanítása. Kísérleti Közlemények, 43, 53 (1940).
18. Adatok a húskonzervek sterilizálásához. Népegészségügy, 21, 8, 445-449 (1940).
19. Emil von Behring. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője, 17, 61 (1941).
20. A legellenállóbb élőlények. Egészség, 55, 38 (1941).
21. A gyógyszerészképzés reformjához. Gyógyszerészi Közlöny, 57, 4, 47-50 (1941).
22. Az aseptikusan nyert tej baktériumtartalmáról. Népegészségügy, 22, 23, 1467-1475 (1941).
23. Újabb szempontok a kútvizek higiénés elbírálása tekintetében. Egészségtudományi Közlemények, 1, 36 (1942).
24. A Bodnár-Nagy-féle mikrotérfogatos nicotin-meghatározás módosítása. A Magyar Gyógyszerész tudományi Társaság Értesítője, 18, 5, 333-336, 420 (1942).

25. Cigaretta-hüvelyekbe elhelyezett füstszűrők vizsgálata. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője. 18, 5, 337-341, 420-421 (1942).
26. Hygienische Untersuchungen, des Wassers des Balaton und der Budapester Bäder. Magyar Biológiai Kutatóintézet munkáiból. Tihany, 15, 400 (1943).
27. A vérfehérje, mint kenyéralkatrész. (Mázor Lászlóval). Egészségtudományi Közlemények, 3, 7 (1944).
28. A méz bróm-kötő képessége. (Rédiger Bélával). Egészségtudományi Közlemények, 3, 23 (1944).
29. A gyógyszerész munkakörének a kibővítése a higiéné területén. A Magyar Gyógyszerész tudományi Társaság Értesítője. 20, 2, 183-202 (1944).
30. Gyógyszerészek képzése a közegészségügyben. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője, 21, 1-2, 43-49 (1947).
31. Mikroorganizmusok az élet szintézisében. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője, 21, 3-4, 76-89 (1947).
32. Baktérium táptalaj vérplazmaporból. Orvosok Lapja, 2, 466-467 (1947).
33. A szappanok fertőtlenítő hatásáról. A Gyógyszerész, 2, 4, 98-100 (1947).
34. Az új gyógyszerészképzés és a gyakornoki intézmény. A Gyógyszerész, 2, 15, 468-470 – 16, 512-514 (1947).
35. Univerzális táptalaj. A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság Értesítője, 21, 5-6, 180-182 (1947).
36. Állati vérből készült plazmapor higiénés bírálata és vizsgálata. Orvosok Lapja, 3, 744 (1947).
37. Chlortartalmú vegyületek jelentősége a gümős anyagok fertőtlenítésében. (Ács Lászlóval). Népegészségügy, 29, 16, 321-324 (1948).
38. Gyógyszerészek továbbképzése a közegészségügyben. A Gyógyszerész, 4, 6-7, 187 (1949).
39. A fertőző betegségek elleni küzdelem vakcina oltásokkal. A Gyógyszerész, 4, 9, 241-243 (1949).
40. Gyógyító vérsavók. A Gyógyszerész, 4, 13, 372-374 (1949).
41. Korszerű ismeretek a vitaminokról, a hormonokról és a fermentekről. A Gyógyszerész, 4, 18, 526-530 - 19, 555-558 (1949). – 5, 3, 57-58 (1950).
42. Szójaliszt hús-porleves. Orvosi Hetilap, 90,16, 512 (1949).
43. A kobalt antianaemiás szerepe. (Babis Lászlóval és Szerémi Katalinnal). A Gyógyszerész, 4, 10, 476-478 (1949). – Orvosi Hetilap, 90, 534 (1949).
44. Gyógyszertár laboratóriumában elvégezhető egyszerű orvos-laboratóriumi és higiénés vizsgálatok. A Gyógyszerész, 5, 5, 100-106 (1950).
45. A fertőző betegségek leküzdésének fejlődése a Szovjetunióban. A Gyógyszerész, 5, 5, 112-115 (1951).
46. Az V. Magyar Gyógyszerkönyv bakteriológiai és szerológiai vonatkozásai. A Gyógyszerész, 6, 3, 65-67 – 5, 101-102 (1951).
47. Az injekciós fecskendők sterilizálásáról. Orvosi Hetilap, 91. 9, 276-277 (1951) – A Gyógyszerész, 6, 5, 115 (1951).
48. Egészségügyi felvilágosítás. A Gyógyszerész, 6, 7, 145-148 (1951).
49. Az aszeptikus gyógyszerkészítés megjavítására vonatkozó vizsgálatok. (Szerémi Katalinnal). A Gyógyszerész, 6, 11, 247-249 (1951).
50. Bakteriológiai vizsgálatok a fogászati sterilitás megjavítására. (Szerémi Katalinnal). Fogorvosi Szemle, 45, 1, 10-13 (1952).
51. Gyors eljárás gennyben lévő saválló gombák festésére és kimutatására. Kísérletes Orvostudomány, 4, 2, 149-150 (1952).
52. Tuberkulózis-baktérium tenyésztése májkivonat-tartalmú agaron. Kísérletes Orvostudomány, 5, 3, 40-43 (1952).
53. Új módszer a levegő kéndioxid tartalmának a meghatározására. (Szerémi Katalinnal). Kísérletes Orvostudomány, 5, 16, 230-233 (1952).
54. Bakteriológiai vizsgálatok a jobb műtéti sterilitás elérésére. (Szerémi Katalinnal). Orvosi Hetilap, 93, 15, 433-435 (1952).
55. Néhány kobalt-vegyület toxicitásának vizsgálata és a vörösvérsejtszámra gyakorolt hatásának a mérése. (Dabis Lászlóval és Szerémi Katalinnal). Orvosi Hetilap, 93, 19, 550-552 (1952).
56. Generizált nocardiasis. (László Jánossal és Márton Györggyel). Orvosi Hetilap, 93, 34, 982-987

- (1952).
57. Gyors tájékoztató jódmeghatározás ásványvizekben. Hidrológiai Közlöny, 3, 7-8, 283-285 (1953).
 58. Kémiai fertőtlenítőszeres értékmérése. A Gyógyszerész, 9, 3, 46-48, - 4, 63-64 (1954).
 59. Az egészségügyi felvilágosítás erkölcsi alapja. A Gyógyszerész, 9, 11, 214-217 (1954).
 60. Új módszerek az ivóvízből kitenyészett Coli-aerogenes csapat tagjainak típus meghatározása. (Szerémi Katalinnal). Acta Pharmaceutica Hungarica, 26, 3, 92-96 (1954).
 61. Az ivóvíz fekáliás szennyezettségének újabb indikátora. Acta Pharmaceutica Hungarica, 27, 3, 128-131 (1955).
 62. A Sterogenol felhasználása az orvosi gyakorlatban. (Balogh Károllyal és Szerémi Katalinnal). Acta Pharmaceutica Hungarica, 27, 4-5, 192-199 (1955).
 63. Gyors kézidezinficiálás a fogsebészeti gyakorlatban. (Tóth Pállal). Fogorvosi Szemle, 47, 27, 281-282 (1956).
 64. A mezoklíma aktív napsugárzásának hatása rachitogén táplálékon tartott fehér patkányokra. (Dabis Lászlóval és Szerémi Katalinnal). Orvosi Hetilap, 97, 19, 513-518 (1956).
 65. A sterilizálás és a fertőtlenítés korszerű módjai. Egészségügyi Munka, 3, 9, 172.-279 (1956). – 6, 6, 81-85, - 8, 116-122, - 9, 136-138, - 10, 154-158 (1959), - 7, 1, 11-14, - 2, 27-32 (1960).
 66. Néhány sterilizáló módszer gyakorlati alkalmazásának ellenőrzése. (Szerémi Katalinnal). Acta Pharmaceutica Hungarica, 27, 4-5, 192-199 (1957).
 67. Candisa Krusei által generalizált candidiasis. (Péterffy Lászlóval és Gerdai Ferencsel). Orvosi Hetilap, 98, 20, 532-535 (1957).
 68. A Perlon szitaszövet egészségtani vizsgálata. (Kovács Lászlóval). Hidrológiai Közlöny, 36, 1, 79-80 (1957).
 69. A „Germicid”-lámpa bakterid hatásának vizsgálata. (Szerémi Katalinnal). Gyógyszerészet, 1, 5, 155-160 (1957).
 70. Gyors eljárás a levegő szén-dioxid tartalmának meghatározására. (Nagylucskay Sándorral és Sujbert Lászlóval). Egészségtudomány, 3, 206-213 (1958).
 71. Gombás fertőző betegségek jelentősége és néhány ritkább mikózis ismertetése. Gyógyszerészet, 3, 2, 41-45 (1959).
 72. A Perlon szitaszövet egészségtani vizsgálata. (Kovács Lászlóval). Hidrológiai Közlöny, 39, 78-80 (1959) - Földtani Kutatás, 1, 1, 6-8 (1959). - Népegészségügy, 41, 22-23 (1960).
 73. Botkin-kór. Gyógyszerészet, 3, 3, 1210-123 (1959).
 74. Az üdülés élettana. Gyógyszerészet, 3, 8, 220-221 (1959).
 75. Gyógyszertárban alkalmazható új sterilizáló módszer. Gyógyszerészet, 4, 5, 220-221 (1960).
 76. A sterilizálás és a fertőtlenítés korszerű módjai. Gyógyszereink, 10, 1, 1-13, - 2, 15-16, - 3, 1-8 (1960).
 77. A korszerű fertőtlenítés és sterilizálás sebészeti vonatkozásai. Magyar Sebészet, 13, 6, 384-393 (1960).
 78. Tápanyagok a patogén gombák tenyésztésére és indentifikálására. Kísérletes Orvostudomány, 12, 641-647 (1960).
 79. Újabb módszerek a fertőtlenítés területén. Gyógyszerészet, 5, 3, 81-84 (1961).
 80. Dr. Andriská Viktor (1887-1961). Gyógyszerészet, 5, 10, 389-390 (1961).
 81. A toxoplazmózisról. Gyógyszerészet, 5, 11, 406-408 (1961).
 82. A kémiai sterilizálás és a sporocid hatású szerek értékmérése. Gyógyszerészet, 5, 12, 443-451 (1961).
 83. Új utak a környezetet károsító hatásainak megállapítására és mérésére. Gyógyszerészet, 6, 5, 171-174 (1962).
 84. Fertőtlenítés ibolyán túli sugarakkal. Egészségtudomány, 6, 85-97 (1962).
 85. Gyógyszertárak higiéniája. Gyógyszerészet, 6, 10, 361-366 (1962).
 86. A korszerű gépi sterilizálás. Orvos és Technika, 1, 45-50, 84-86 (1963).
 87. Műanyagok sterilizálása kémiai úton. Magyar Sebészet, 16, 31, 118-120 (1963).
 88. Biológiai anyagok tartósítása vízelvonás útján. Gyógyszerészet, 7, 10, 361-369 (1963).
 89. Mikológiai vizsgálatok klinikai anyagokon. (Novák E. K-val). Acta Pharmaceutica Hungarica, 34, 180-183, 184-197 (1964). – Acta Microbiol. Hung., 11, 3, 199-202 (1964/65).
 90. A hővel való sterilizálás elmélete. Egészségügyi Munka, 11, 339-344, 375-379 (1964).
 91. Az egyetemi oktató és nevelő munka módszertanáról. Gyógyszerészet, 9, 8, 241-249 (1965).
 92. Injekciós készítmények minőségi vizsgálata. Sterilitási vizsgálat és annak korszerűsítése.

- Gyógyszerészet, 9, 11, 401-412 (1965).
93. Higiénés feladatok a gyógyszerészet fejlesztésében. Gyógyszerészet, 10, 1, 3-7 (1966).
94. A fertőtlenítő és sterilizáló készülékek hatásának ellenőrzése. Gyógyszerészet, 10, 3, 45-47 (1966).
95. Megemlékezés Max von Pettenkofferről, a müncheni közegészségtani intézet 100 éves jubileumán. Gyógyszerészet, 10, 4, 144-146 (1966).
96. A Közegészségtani Tanszék százéves jubileuma. Orvosi Hetilap, 107, 6, 271-277 (1966).
97. Különböző fertőtlenítő szerek és alkalmazásuk. Egészségügyi Munka, 13, 20-22, 61-62 (1966).
98. A sterilizációs ciklus időtartamának megrövidítése. Gyógyszerészet, 10, 9, 376-378 (1966).
99. Sterilizációs vizsgálatok. Gyógyszerészet, 11, 1, 5-9 (1967).
100. A pyrogén hatás vizsgálata. Gyógyszerészet, 11, 2, 41-43 (1967).
101. Új táptalaj anareob toxin termelésre. Gyógyszerészet, 11, 3, 110-111 (1967).
102. Adatok az anareob toxinok szűréséhez. Gyógyszerészet, 11, 4, 112-113 (1967).
103. A konzerválószer hatását a kikapcsolása a sterilizációs gyakorlatban. Acta Pharmaceutica Hungarica, 37, 3, 230-234 (1967).
104. Pepsin-Tripszin boullin felhasználása sterilizációs vizsgálatokban. Acta Pharmaceutica Hungarica, 37, 3, 235-239 (1967).
105. Hexachlorofén-tartalmú fertőtlenítő szerek és alkalmazási módjuk. Gyógyszereink, 17, 7, 294-302 (1967).
106. Gyógyszertárba visszahozott üvegek fertőtlenítése. (Geszt Károllyal). Gyógyszerészet, 12, 3, 84-88 (1968).
107. A sterilizálás és a fertőtlenítés mindennapi gyakorlata. Orvosi Hetilap, 106, 34, 1599-1602 (1968).
108. Anareob toxinok termelésére vonatkozó kutatások. I. A- és B-típusú C. botulinum-toxin (Maróczy Józseffel). Acta Pharmaceutica Hungarica, 38, 5, 355-360 (1968).
109. Néhány gombafaj összehasonlító és érzékenységi vizsgálata. Acta Pharmaceutica Hungarica, 38, 5, 361-368 (1968).
110. Anareob toxinok termelésére vonatkozó kutatások. 2. Cl. perfringens-toxin. (Maróczy Józseffel). Acta Pharmaceutica Hungarica, 38, 6, 405-410 (1968).
111. Anareob toxinok termelésére vonatkozó kutatások. 3. Cl. novyi-toxin. (Maróczy Józseffel). Acta Pharmaceutica Hungarica, 38, 6, 411-415 (1968).
112. A Ritosept hatásértékének teljessége. Magyar Sebészet, 22, 48-51 (1969).
113. Anareob toxinok termelésére vonatkozó kutatások. 4. Cl. Septicum-toxin. (Maróczy Józseffel). Acta Pharmaceutica Hungarica, 39, 3, 134-137 (1969).
114. Anareob toxinok termelésére vonatkozó kutatások. 5. Cl. histolicum-toxin. (Maróczy Józseffel). Acta Pharmaceutica Hungarica, 39, 4, 156-158 (1969).
115. Gázödéma anatoxinós vérsavók azonosság vizsgálatát haemagglutinációval. Gyógyszerészet, 13, 2, 46-48 (1969).
116. Új Germicid-hatású vegyület és alkalmazási módja. Gyógyszerészet, 13, 4, 114-119 (1969).
117. A gyógyszerészeti aszeptikus munkahely kialakítása. Gyógyszerészet, 13, 12, 321-327 (1969).
118. Mikrobiológiai laboratórium létesítése és felszerelése gyógyszerészeti vizsgálat céljára, a gyógyszerészeti központok számára. Gyógyszerészet, 14, 1, 9-12 (1970).
119. A műtét előtti bőrfertőtlenítés és annak bírálata. Egészségtudomány, 14, 2, 237-250 (1970).
120. 5%-os plazmaprotein sterilizációja béta-propiolaktonnal. Gyógyszerészet, 14, 12, 336-338 (1970).
121. A kolera higiéniai prevenciója. Gyógyszerészet, 15, 3, 81-84 (1971).
122. Az aszepszis és az antiszepszis gyakorlati alkalmazása a gyógyszerészetben. Gyógyszerészet, 15, 5, 138-146 (1971).
123. Dr. Farkas Andor, egyetemi docens (1909-1972) emlékére. Gyógyszerésztörténeli Diárium, 1, 2, 37 (1972).
124. Dr. Rybár István akadémikus, egyetemi tanár (1886-1971) emlékére. Gyógyszerésztörténeli Diárium, 1, 2, 40 (1972).
125. A perhangyasav (PHS) mikrobiológiai ellenőrzése és alkalmazása a sebészetben és a sterilizálásban. Orvosi Hetilap, 114, 33, 1981-1986 (1973).
126. Újabb adatok a perhangyasav (PHS) alkalmazásához. Orvosi Hetilap, 116, 39, 2295-2296 (1975).
127. Choleric effect of some intestinal disinfectants. (Láng Bélával). Zentralblatt Bakteriologie. Hyg., 233, 536-541 (1975).

128. 2-chlor-phenol-4-phenylphenol mikrobiológiai vizsgálata. Orvosi Hetilap, 116. 52, 3056-3058 (1975).
129. Testing of disinfectans of efficiency against some hypomycetes, micobacteria and sporphore beacteria. Acta Pharmaceutica Hungarica, 50, 3, 118-122 (1980).

Tudományos életmű

A tudomány műveléséről ezt írta le az egyik cikkében:

„A tudományos munka a felismert új összefüggések alkalmazása, vagyis a tudományos gondolkodás révén kidolgozott elmélet egyéni terv, vagy ötlet alapján való megvalósítása kísérletek alapján. Azonban ez fáradtságos, sok türelmet, szorgalmas, kitartó, precíz és minden apró részletre kiterjedő munkát, valamint helyes ítéelőképességet igényel”.

A tudományos tevékenysége a doktorátusára készülve kezdődött meg. A doktori címét elnyerve néhány évig gyógyszerárakban működött. 1928-ban jelent meg az első közleménye a Hexametlyentetramin új színreakcióról. Ez a téma a gyakorlati gyógyszerészetből eredt.

1932-ben tért újra vissza dr. Darányi Gyula egyetemi tanár meghívására a Közegészségtani Intézetbe. Mivel Darányi professzor mikrobiológus volt, így hamar elsajátította a mikrobiológia és az immunitás alapjait. Az elsők között tanulmányozta az élelmiszerek kezelésének közegészségügyi jelentőségét.

Előbb a lisztkezelő eljárások keltették fel az érdeklődését. Ezek adalékanyagait értékelte az egészségügy szempontjából. Majd kidolgozta a tej higiénés elbírálásának szempontjait, valamint a konzervek és a leves-porok néptáplálkozási előírásait. Az aszeptikusan lefejtett tejnek baktérium mentesnek kell lennie. A tisztátalanság, a hiányos hűtés és hosszú szállítási idő vezethet el a baktériumok elszaporodásához. A méz vitaminjairól is értekezett. Cikksorozatban ismertette a vitaminokat, hormonokat és az enzimeket. Vizsgálta a legyek szerepét az enterális fertőzések terjesztésében.

Kiterjedt a figyelme a bakteriológiai és orvos-laboratóriumi gyors diagnosztikai eljárások bevezetésére, amelyek egy része gyógyszerárakban is elvégezhető volt a gyógyszerektől és a gyógyszerkészítéstől elkülönítve.

Felkérték az V. és a VI. Magyar Gyógyszerkönyv bakteriológiai és szerológiai cikkelyeinek a megfogalmazására. A toxikológiai kérdések (kobalt) is foglalkoztatták.

A tevékenységének nagyon jelentős részét alkotta a fertőtlenítő és sterilizáló eljárások kutatása és azok továbbfejlesztése. Az új fertőtlenítő szerek hatásosságát vizsgálta, számos új sterilizáló módszert írt le. Az elsők között tanulmányozta a gázsterilizálás és sugársterilizálás hatásosságát. A műanyagok sterilizálása is foglalkoztatta. Kidolgozta a sebészeti bemosakodás korszerű módszereit Az eszközök, a kötszerek és a textíliák sterilizálásához irányelveket nyújtott.

Részletesen elemezte a gyógyszertárak és az aszeptikus gyógyszerkészítés higiéniáját. Így a Germicid lámpa hatásossága, az injekciós fecskendők sterilizése, valamint az injekciók minőségi ellenőrzése is foglalkoztatta. A „Kukta-fazék” gyógyszertári alkalmazhatóságát az elsők között javasolta. Jelentősek voltak a gyógyszertárakban visszavásárolt üvegek és tégelyek fertőtlenítésének a vizsgálatai. Egy olyan spóraölő szert is vizsgált, amely nemcsak fertőtlenített, hanem 2 perc alatt a spórákat is elölte. Ez a bőrfelületet fertőtlenítette és a műtéti anyagokat sterilizte. Ennek a sebészi gyakorlatban volt nagy jelentősége. Ezt sikeresen szabadalmaztatta.

Részletesen leírta a kórházi sebészeti osztályok elhelyezésének és működésének fontos szempontjait. A sebészeti osztályok munkatársainak a megfelelő felkészültségét és tisztálkodását is kötelezővé tette. Nagyon fontosnak tartotta a kórházi (sebészeti) osztályokon, a műtőkben és műtétéken a fertőtlenítő és sterilizáló eljárások szigorú betartását. Mint a fogorvos-hallgatók egyetemi előadó-tanára, több cikkben foglalkozott a fogorvosi és a szájszészeti ellátás higiéniájával. Erről több cikkben értekezett.

Dr. Rubányi Pál sebészprofesszor elmondta Vitéz doktorról:

„Ő a sebészek ügyésze, aki minden legkisebb hibát is észrevett és kifogásolt”.

A professzornak igaza volt, mert a kórházi iatrogen eredetű fertőzéseket megfelelő követelményekkel még ma is meg lehetne előzni.

Több kötetben írta meg a fertőtlenítés és a sterilizálás elméletét és gyakorlatát. A Hüttl Tivadarral együtt írott „Sebészeti higiéné” című, 1964-ban megjelent könyvét a száz évvel korábban elhunyt Semmelweis Ignác emlékére ajánlották fel.

A természetes és a mesterséges higiénés környezetet állandóan vizsgálta, a levegő kén-dioxid és a szén-dioxid tartalmát is meghatározta.

Számos új, külföldön is elismert, KGST Nemzetközi szabványban is szereplő vizsgálati eljárás fűződött a nevéhez. Több cikkben tárgyalta a gombás eredetű fertőzésekről szóló vizsgálatit, köztük a candidatist. A pirogén-hatásról, a Botkin-kórról és a toxoplazmózisról is írt. A TBC elleni védekezésben a klór-tartalmú fertőtlenítő szerek alkalmazását ajánlotta. Az egészséges életmód kialakítása, sőt az üdülés egészségtana is a feladatköre volt. Ezeket a kérdéseket a jegyzeteiben is megemlítette.

Sokat foglalkoztatták őt az oltóanyagok elmélete és gyakorlata. Több kiadásban jelent meg az erről szóló könyve. Többször értekezett a különféle táptalajokról. Egy újabb munkája volt az anareob patogen clostridiumok toxinjainak az elkészítése a szerológiai és az értékmérő eljárások számára. Már említettük a tífusz elleni vakcináját.

Szoros szakmai kapcsolatban volt a Fővárosi Közegészségtani Intézettel, a Fővárosi Élelmiszer és Vegyvizsgáló Intézettel. De a Műegyetem Élelmiszerkémiai Intézetével és később az Országos Kémiai Intézettel hasonló viszony alakult ki. Az Országos Kémiai Intézet osztályaival is jól együttműködött.

Az egész pályáján számos intézményben ellenőrizte a higiéniét. Még az II. világháború előtt több tanulmányutat tett. Bécsben a város vízműveit, a szemet és a szennyvíz eltávolítási módszereket, a kórházügyet, sőt még a krematórium működését is tanulmányozta. Az Egger Gyógyszergyár üzemvezetője volt néhány évig. A marosvásárhelyi hús-konzervgyárban is ellenőrzött.

A Tihanyi Biológiai Intézetben, a Balatonon bakteriológiai és kémiai vizsgálatokat végzett. A budai fürdő- és strand-vizeket is tanulmányozta. Később Erdélyben számos fürdő- és forrásvizet szemlélt meg. Az ivóvizeket állandóan vizsgálta kémiai és mikrobiológiai (fekális szennyezés) szempontból. Az ásványvizek jódtartalmát egy gyors módszerrel határozta meg. Ezek is kiváló kémiai analitikai tudását bizonyították.

Érdekes, de közérdekű kutatási témája volt a fűrt vizes kutaknál a Perlon típusú poliamid szűrőszövet egészségügyi vizsgálata Kovács Lászlóval. A szűrőszövet mind a fizikai tulajdonságai, a kémiai kioldódás, a mikrobiológiai előírások és a toxicitás szempontjából is megfelelőnek bizonyult.

A kolera megelőzéséről is értekezett.

Néhány orvos- és gyógyszerésztörténeti cikket (megemlékezések, nekrológok) is írt. A pályáján a közegészségügy minden területét tudományosan művelte, amelyet még a mikrobiológiai vizsgálatokra is kiterjesztett. Több betegség szakszerű kezelését is megoldotta. Az élete utolsó pillanatáig foglalkoztatták a tudományos megoldások (2, 6, 7, 10).

Oktató professzor

Újra az 1965-ben megjelent cikkéből idézünk:

„A jó és a helyes tanítás azt jelenti, hogy következetesen és fokozatosan kell megismertetni a hallgatóságot az egyes tantárgyak anyagával olyan mértékben, amekkora mértékben szüksége lesz majd az életben, hogy elsőrendű szakemberré váljanak. Elengedetlen, hogy az előadás stílusa egyszerű, világos, logikus és közvetlen legyen... Az oktatói munka nem lehet eredményes nevelés nélkül. Az egyetem végső célja, hogy a hallgatóságot teljes szellemi emberré nevelje”.

Mindig úgy adott elő, hogy, hogy a hallgatóság érdeklődését is felkeltette. Ez a tanulás egyik fontos feltétele. Az első időszakban, 1933-tól tanársegédként elsősorban gyakorlatokat vezetette. Az első előadásai a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság előadói ülésein hangzottak el.

1937-től az intézet vezetőjének a megbízásából, majd 1942-től, az egyetemi magántanári habilitációja után megbízták a gyógyszerészhallgatók oktatásával. Akkor felismerte, hogy az 1940-ben bevezetett új, négy éves gyógyszerészképzésből kimaradt a mikrobiológia és az immunitástan oktatása. Ezért a Karközi bizottsághoz fordult. Ettől kezdve két évig már ő adta elő ezeket a tárgyakat, majd ezt a Mikrobiológiai Intézet vette át tőle. Több jegyzetet írt és ezekből tanultak a pécsi, a szegedi és később a marosvásárhelyi hallgatók. 1945-ben megjelent egy Közegészségtani jegyzete. Írt egy „Bakteriológia és immunitástan” című jegyzetet is. A budapesti gyógyszerész-hallgatókat ő vizsgáztatta.

A közegészségtan minden területét, sőt még a járványtant is előadta. Valamennyi témát jegyzetekben dolgozta fel. Külön gyakorlati praktikumot is írt. Az 6-7. oldal tartalmazza a jegyzetek címeit és megjelenés éveit.

Az orvostanhallgatók bővebben ismerik már az orvosi alapismereteket, a gyógyszerészhallgatók alap tantárgyai között a kémiai és növénytani ismeretek szerepelnek. Így eltérés van a két terület között. 1944-1947 között, mint már említettük, elvégezte az Orvosi Kar első három szemeszterét. Így ettől kezdve már az orvosi ismeretekre építve oktatott. 1956-tól megbízták a fogorvos-hallgatók oktatásával és a vizsgáztatásával. Nekik így külön jegyzetet állított össze.

Az egyetemen kívül más oktatóintézmények is igénybe vették a szakmai felkészültségét: így a Fővárosi Anya- és Csecsemővédő Intézetben (1945-1948). A sebészeti klinikákon, kórházi sebészeti osztályokon orvosok, műtősök, továbbá számos fővárosi és vidéki kórház főnövérei számára, sőt még budapesti Szájsebészeti Osztályon is tartott továbbképző előadásokat.

A gyógyszerész-továbbképzés mellett még a budapesti gyógyszerértári asszisztens-jelölteknek 1962-1963-ban és 1966-1967-ben előadta a közegészségtant és ő vizsgáztatta őket. 66 továbbképző előadást tartott. Részt vett a gyógyszerészdoktorok képzésében. A pályája alatt az irányításával 26 gyógyszerész szerzett doktori oklevelet. Állandóan kapcsolatban maradt a hallgatókkal, sőt még később is figyelemmel kísérte a sorsuk alakulását. Egész életpályáján, több mint 5 évtizeden keresztül a szolgálta közegészségtan elméleti és gyakorlati művelését, valamint a generációk oktatását vitte előbbre.

Több cikkben tárgyalta a gyakornok-, a gyógyszerészképzés követelményeit, ezen belül a közegészségtan jelentőségét. Rámutatott a gyógyszerész-továbbképzés fontosságára. Kiváló nevelő is volt. Kihangsúlyozta még az előadásaiban a művelt szakemberek szerepét a betegségek megelőzésében (4, 6, 9).

Emberi magatartása, hobbijai

A Semmelweis Orvostudományi Egyetem az 1974. X. 19-én tartott rendkívüli tanácsülésen adták át a 65, 60, illetve az 50 évvel ezelőtt diplomát szerzett gyógyszerészeknek és orvosoknak a jubileumi vas, gyémánt és arany díszokleveleket. Az ünnepség végén a jubilánsok nevében dr. Vitéz István egyetemi magántanár, kandidátus a következő beszéddel mondott köszönetet az egyetemi tanácsnak a felemelő, meleg ünnepségéért, amikor elnyerte az Arany Oklevelet:

„Tisztelt Egyetemi Tanács!

Marcus Aurelius 'Elmélkedések' című művének bevezető részében felsorolja, hogy a szüleitől, rokonaitól, tanítóitól, nevelőitől milyen értékeket, tulajdonságokat, tanításokat kapott. Többek között ezeket mondja: Verus nagyapám a nemes jellem és higgadtság példaképe volt. Atyám – hallomásom és emlékezetem szerint – maga volt a szerénység és a férfiaság. Anyámtól tanultam az istenfélelmet, a jótékonyt, a tartózkodást; nemcsak a rossztól, hanem annak a gondolatától is. Nevelőmtől tanultam, hogy a cirkuszban sem a zöldekhez, sem a kékhez ne csatlakozzam; hogy kitartó és kevéssel beérő legyek; hogy magam végezzem el a munkámat és ne markoljak egyszerre sokat. Diognetos óvott a hiú törtetéstől, a varázslók és szemfényvesztők fecsegéseinek hitelétől és más efféléktől. Rusticus gyökerezett meg bennem a meggyőződést, hogy jellememet javítanom és gondoznom kell. Apolloniustól tanultam, hogy gondolkodásom szabad, körütekintő, de azért határozott legyen; hogy egy pillanatig se nézzek más vezércsillagra, mint az észre. Sextus jóindulatot csöpögtetett belém; példát mutatott, hogyan kell a háznépet atyai jóindulattal kormányoznom. Alexandros maga volt a kiméletelesség. Sohasem ócsárolta mások hibáit, hanem azokat igyekezett ügyesen kijavítani. Fronto magyarázataiból értettem meg, hogy az önkényuralom velejárója az irigység, a ravaszság és a színlelés. Severus testvérem példát adott, szeressem az igazságot és az igazságosságot. Atyámnál megfigyeltem a szelidséget, az érett megfontolással formált ítélethez való feltétlen ragaszkodást. Nekik köszönöm mindezeket a kincseket.

Tisztelt Egyetemi Tanács!

Ezen ünnepélyes pillanatokban Marcus Aurelius elhangzott szavainál időszerűbb és illőbb szavakat aligha találhatnánk. A Semmelweis Orvostudományi Egyetem névbeli elődjének a Budapesti Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetemnek a falai között is éltek ifjúságunk boldog ege alatt a mi számunkra is Verusok, Diognetosok, Rusticusok, Apolloniosok, Sextusok, Alexandrosok, Frontók és Severusok, akik neveltek és tanítottak bennünket. Akiknek köszönhetjük mindazt, amit tudunk, amilyenekké fejlődöttünk, amilyen tulajdonságúakká váltunk és amely tulajdonságok és képességek révén segíthettünk embertársainknak és használhattunk a magyar népnek és hazánknak, akár hivatástudatból, akár spontán emberiességből. Nekik köszönhetjük, hogy a tárgyilagos természettudomány útján eljuthattunk a tárgyilagos igazságszeretethez és az igazságossághoz. Tanításuk, nevelésük és példa-adásuk buzdított a jóindulatra, az önuralomra, a szelidségre, az állhatatosságra, a becsületre,

szorgalmas munkára és arra, hogy tevékenységünket és minden megnyilatkozásunkat mindig az igazságba vetett hit és a józan ész kormányozza. Mindezeket már csak az emlékezetünkben élő professzorainknak köszönhetjük. Ezért a kegyelet és az őszinte hála szavaival emlékezünk szeretett professzorainkra, akik 65, 60, 50 évvel ezelőtt felkészítettek bennünket a pályánkra. Ez a felkészítés meghatározta egyéniségünket, jellemünket, az egész pályafutásunk alatt irányított és segített bennünket. Köszönjük fáradtságos munkájukat. köszönjük jószágukat, köszönjük a bölcsességet a tanításban és azt, hogy egykor mi is mindnyájan tanítványaik lehettünk. És most hálás szívvel mondunk meleg köszönetet a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Tanácsának, hogy gyógyszerészi, illetőleg orvosi oklevelünk megszerzésének 65, 60, illetőleg 50 éves jubileumán megjutalmazott bennünket a jubileumi Vas, Gyémánt és Arany diploma átadásával”.

A fentiekből is kiderült, hogy dr. Vitéz István több tudományterületet is átfogó, nagy műveltségű, szerény, de lelkiismeretes, precíz és hallatlanul pontos ember volt. Igazi gyógyszerész és tanár volt, aki nemcsak a szóval és a személyes példamutatásával nevelte a tanítványait a szakmai munka szeretetére és a minden részletre kiterjedő pontos tudományos munkára. Az élete utolsó pillanatáig foglalkoztatták szakmai kérdések és tanítványainak munkái. Az egész életművében állandóan alkotott, épített és adott. Nemcsak az egyetemi hallgatók, hanem még a közvetlen munkatársai is „Vitéz tanár úrnak” szólították őt. Az egyik egyetemi évfolyamtársának, dr. Hegedűs Lajosnak ezeket írta 1977-ben:

„Azt teszem, ami a kötelességem, a többi nem izgat... Mert egy igazi érték van, átélni az életünket az igazság és az igazságosság szolgálatában és jó indulattal lenni az embertársak iránt”.

Gyakran idézte a cikkeiben és az előadásaiban is neves ókori hírességek, így Cicero, Lucretius és Tacitus szállóigéit, a neves írókat és zeneszerzőket.

Kiváló zeneértő volt, hiszen zenei képzésben is részesült. Nagyon szerette az irodalmat. A fiatal korától kezdve az idős koráig számos lírai hangú verset írt. A nemes lelkéből eredő gondolatait ültette át a rímekbe. Így nagyon sokoldalú gyógyszerész volt (5, 7, 10, 11).

Betegsége és halála

A természet örök törvénye a születés, az élet és a halál. Őt is betegség érte... Budapesten, 1981. XI. 7-én lezárult az élete. A budapesti Újköztemetőben 1981. XI. 26-án kísérték az utolsó útjára. A ravatala előtt dr. Szász György egyetemi tanár, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Gyógyszerész tudományi Karának dékánja, dr. Nagylucskay Sándor, az egyetem Közegészségtani és Járványtani Intézetének docense, dr. Zboray Bertalan gyógyszerész a Magyar Gyógyszerészeti Társaság nevében, valamint dr. Hegedűs Lajos gyógyszerész pedig a kollégák és a barátok nevében mondtak búcsúztató beszédeket. A síremléke pontos helye: 76-3-10-20.

A kiváló tudományos munkásságát elismerve és az emlékének az ápolását szolgálva felvettük őt 1982-ben a Magyar Gyógyszerészet Panteonjába (4, 6, 7, 8, 12, 13).

Zárszó

Dr. Vitéz István gyógyszerész, egyetemi docens, a gyógyszerésztudomány kandidátusa meggyőződéssel vallotta a gyógyszerészek közegészségügyi szemléletének a fontosságát, hogy ezzel a lakosság egészségi kulturáltságát is előbbre vigye. A szemlélete előre mutató volt. A betegek is sokan köszönhettek neki, akiknek a zavartalan gyógyulásához és az egészségük védelméhez hozzájárultak a kutatási eredményei. Ezzel nemcsak a közegészségügyet szolgálta, hanem még a magyar és az egyetemes gyógyszerészet ügyét. Maradandó értékeket és érdemeket szerzett a magyar gyógyszerészképzés területén. Hozzájárult így a magyar gyógyszerészet sokoldalú tudományos fejlesztéséért is. Az utókorra is gondolnunk kell, hogy a neves Vitéz tanár úr emléke örökké fennmaradjon. Így legyen (7)!

Irodalom

1. Hegedűs Lajos, Zboray Bertalan: Magyar Gyógyszerészet Pantheonja. Kézirat. Budapest, 1984.
2. Láng Béla: 50 év a közegészségügy szolgálatában. Dr. Vitéz István ötven éves életműve. Gyógyszerészet, 19, 6, 146-149 (1975).
3. Kenyeres Ágnes: Magyar Életrajzi Lexikon. Budapest, IV. kötet, 965 (1991).
4. Szász György: Dr. Vitéz István (1900-1981). Gyógyszerészet, 26, 4, 146 (1982).
5. Vitéz István levele dr. Hegedűs Lajosnak. Budapest, 1977. IV. 19. – Ernyey József Gyógyszerész történelmi Könyvtár, Budapest, Adattár.
6. Nagylucskay Sándor: Dr. Vitéz István (1900-1981). Gyógyszerészet, 26, 4, 146 (1982).
7. Zboray Bertalan: Dr. Vitéz István (1900-1981). Gyógyszerészet, 26, 4, 146-149 (1982).
8. Hegedűs Lajos: Dr. Vitéz István (1900-1981). Gyógyszerészet, 26, 4, 149 (1982).
9. Nyilvános, rendkívüli tanácsülés a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen. Gyógyszerészet, 19, 2, 68-69 (1975).
10. Vitéz István: Az egyetemi oktató és nevelő munka módszertanáról. Gyógyszerészet, 9, 7, 241-249 (1965).
11. Végh Antal: Vitéz István 80 éves. Acta Pharmaceutica Hungarica, 50, 3, 97 (1980).
12. Szerkesztőbizottság: Vitéz István (1900-1981). Acta Pharmaceutica Hungarica, 52, 1, 1, (1982).
13. Szmodits László: A Magyar Gyógyszerészet Pantheonjának története. Gyógyszerészet, 51, 5, 303-307 (2007).

